

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 19 september 2012
(OR. en)**

13950/12

**MI 567
COMPET 559
POLARM 5
COSDP 787
PESC 1130
COARM 205**

FÖLJENOT

från:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens generalsekreterare
mottagen den:	3 juli 2012
till:	Uwe CORSEPIUS, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2012) 359 final
Ärende:	Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om införlivandet av direktiv 2009/43/EG om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom unionen

För delegationerna bifogas kommissionens dokument – COM(2012) 359 final.

Bilaga: COM(2012) 359 final

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 29.6.2012
COM(2012) 359 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om införlivandet av direktiv 2009/43/EG om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom unionen

(Text av betydelse för EES)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning.....	4
2.	Medlemsstaternas införlivande	5
3.	Direktivets tillämpningsområde: försvarsrelaterade produkter.....	5
4.	Principen om föregående tillstånd	6
4.1.	Föregående tillstånd ska krävas för överföring av försvarsrelaterade produkter mellan medlemsstaterna.....	6
4.2.	...men undantag är möjliga	6
4.2.1.	Överföringar till eller från statliga organ eller försvarsmakten, av mellanstatliga organisationer eller för samverkande program för försvarsrelaterade produkter.....	6
4.2.2.	Överföringar kopplade till humanitär hjälp och nödsituationer	6
4.2.3.	Överföringar för reparationer, underhåll, utställningar eller demonstrationer	6
4.2.4.	Fler undantag.....	7
4.3.	Transiterings- och införseltillstånd för försvarsrelaterade produkter som förs in i eller genom en medlemsstats territorium	7
4.4.	Komponenter	7
5.	Generella, globala och individuella överföringstillstånd	8
5.1.	Tre typer av överföringstillstånd	8
5.2.	Generella överföringstillstånd	8
5.2.1.	Leverantörer som ska omfattas av generella överföringstillstånd.....	8
5.2.2.	Kategorier av mottagare av försvarsrelaterade produkter inom ramen för ett generellt överföringstillstånd.....	8
5.2.3.	Typer av försvarsrelaterade produkter som får överföras inom ramen för ett generellt överföringstillstånd.....	9
5.2.4.	Registrering före första användning av ett generellt överföringstillstånd.....	9
5.3.	Globala överföringstillstånd	9
5.4.	Individuella överföringstillstånd	10
5.5.	Information som ska lämnas av leverantörerna.....	10
5.6.	Tillståndsgivande myndigheter	11
6.	Certifiering av mottagande företag	11
6.1.	Syftet med certifiering.....	11
6.2.	Certifieringskriterier	11

6.3.	Införlivande av viktiga delar som rör certifiering	11
6.4.	Offentliggörande av information om certifierade mottagare	11
6.5.	Certifieringsmyndigheter	12
6.6.	Skyddsåtgärder	12
7.	Export efter överföring	12
8.	Sanktioner	13
9.	Utmaningar i samband med införlivandet	13
10.	Slutsatser	14
	Bilaga	15

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om införlivandet av direktiv 2009/43/EG om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom unionen

(Text av betydelse för EES)

1. INLEDNING

Direktivets syfte är att förenkla de bestämmelser och förfaranden som tillämpas på överföring¹ av försvarsrelaterade produkter inom EU, i syfte att se till att den inre marknaden fungerar väl.

Fram till nu har det funnits skillnader mellan medlemsstaternas lagstiftningar om överföring av försvarsrelaterade produkter inom unionen. Detta kan hindra rörligheten för varor och snedvräda konkurrensen på den inre marknaden, vilket skulle hämma innovationskraften, det industriella samarbetet och försvarsindustrins konkurrenskraft i Europeiska unionen.

Genomförandet av direktivet förväntas leda till att handelshindren för försvarsrelaterade produkter undanröjs, gemensamma produktionsprojekt uppmuntras, EU:s försvarsföretag blir mer konkurrenskraftiga och den inre marknaden stärks. Det blir möjligt för försvarssystemintegratörer att öppna upp sina leveranskedjor under mer förutsägbara förhållanden, uppnå stordriftsfördelar och optimera försvarsindustrins tillverkningskedja. De nya bestämmelserna kan även skapa möjligheter för branschens små och medelstora företag att ta sig in i leveranskedjorna i andra medlemsstater. EU:s försvarsindustriella och tekniska bas kommer att stärkas. Genom direktivet minskas dessutom den administrativa bördan för ekonomiska aktörer och medlemsstaternas förvaltningar. Exportkontrollerna inom EU blir effektivare, eftersom medlemsstaternas kontrollmyndigheter kan rikta in sina resurser på de känsligaste överföringarna och därmed vidmakthålla en hög säkerhet. Genom direktivet stärks slutligen skyddet mot olagliga överföringar eftersom det möjliggör spårbarhet och rapportering om återexport och bidrar till ökat ömsesidigt förtroende med likasinnade tredjeländer.

Medlemsstaterna skulle ha införlivat direktivet senast den 30 juni 2011 och börja tillämpa det den 30 juni 2012. Genom artikel 14 i direktivet inrättas en kommitté bestående av företrädare för medlemsstaterna som ska ha en roll i samband med ändringar av icke väsentliga delar av direktivet (t.ex. bilagan). Kommittén ska även bistå kommissionen genom att följa medlemsstaternas arbete med att införliva och genomföra direktivet.

Denna rapport upprättas enligt artikel 17.1 i direktivet, där det fastställs att kommissionen ska rapportera om medlemsstaternas införlivande. Rapporten utgår från de nationella rättsakter om införlivande av direktivet som har meddelats kommissionen. En fullständig förteckning

¹ I direktivet står det ”överföring [...] inom gemenskapen”. Efter antagandet av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska termen ”gemenskapen” ersättas med ”unionen”.

över dessa rättsakter finns i bilagan. I rapporten görs även en preliminär bedömning av de viktigaste uppgifterna framöver.

2. MEDLEMSSTATERNAS INFÖRLIVANDE

Trots att direktivet föreskriver en införlivandeperiod på mer än två år efter dess offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning tycks flera medlemsstater ha haft problem med att införliva det i tid.

Kommissionen har fått officiella meddelanden om nationella rättsakter genom vilka direktivet införlivas från en majoritet av medlemsstaterna (20) (närmare information finns i bilagan). Andra medlemsstater har informerat kommissionen om att de har kommit långt i förfarandet.

Kommissionen har inlett överträdelseförfaranden enligt artikel 258 i EUF-fördraget mot de medlemsstater som har underlåtit att överlämna de nationella bestämmelser genom vilka direktivet införlivas. För närvarande har sju medlemsstater ännu inte meddelat nationella bestämmelser om införlivande. En medlemsstat har meddelat vissa bestämmelser.

3. DIREKTIVETS TILLÄMPNINGSOMRÅDE: FÖRSVARRELATERADE PRODUKTER

Direktivet gäller de försvarsrelaterade produkter som anges i bilagan. Bilagan har redan ändrats två gånger: genom kommissionens direktiv 2010/80/EU av den 22 november 2010² och genom kommissionens direktiv 2012/10/EU av den 22 mars 2012.³

Ändringarna var en följd av artikel 13.1 i direktivet, där det sägs att kommissionen ska uppdatera förteckningen över försvarsrelaterade produkter i bilagan till direktivet i strikt överensstämmelse med Europeiska unionens gemensamma militära förteckning.

EU:s gemensamma militära förteckning antogs i samband med rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel⁴. Den gemensamma ståndpunkten innebär att medlemsstaterna är skyldiga att se till att deras nationella lagstiftning ger dem möjlighet att kontrollera exporten av den militära teknik och det krigsmateriel som anges i EU:s gemensamma militära förteckning. Enligt den gemensamma ståndpunkten fungerar EU:s gemensamma militära förteckning som en referenspunkt för medlemsstaternas nationella förteckningar över militär teknik och krigsmateriel, dock utan att ersätta dessa.

Förteckningen uppdateras årligen av rådet, vanligtvis till följd av en ändring av den förteckning över krigsmateriel som antagits inom ramen för Wassenaararrangemanget om kontroll av konventionella vapen samt varor och teknik med dubbla användningsområden⁵, vilken består av 22 huvudposter om produkter som har utformats för militära ändamål, inbegripet vissa produkter inom t.ex. (men inte bara) kategorier som eldhandvapen och lätta

² EUT L 308, 24.11.2010, s. 11.

³ EUT L 85, 24.3.2012, s. 3.

⁴ EUT L 335, 13.12.2008, s. 99.

⁵ Wassenaararrangemanget består av 41 länder och har sitt sekretariat i Wien. Dess syfte är att bidra till regional och internationell säkerhet genom att främja öppenhet och större ansvarsfullhet vid överföringar av konventionella vapen och varor och teknik med dubbla användningsområden för att förhindra destabiliserande ansamlingar.

vapen (och tillhörande ammunition), stridsvagnar och andra militära bestyckade fordon, krigsfartyg (ytgående eller ubåtar), pansar- eller skyddsutrustning, flygplan och drönare.

4. PRINCIPEN OM FÖREGÅENDE TILLSTÅND

4.1. Föregående tillstånd ska krävas för överföring av försvarsrelaterade produkter mellan medlemsstaterna...

I direktivet fastställs att det ska krävas föregående tillstånd för överföring av försvarsrelaterade produkter mellan medlemsstater (artikel 4). Överföring definieras som ”en förflyttning eller rörelse av en försvarsrelaterad produkt från en leverantör till en mottagare i en annan medlemsstat”. Ett tillstånd är en licens beviljad av en nationell myndighet i en medlemsstat som ger leverantörer rätt att överföra försvarsrelaterade produkter till en mottagare i en annan medlemsstat.

Alla medlemsstater som har införlivat direktivet helt eller delvis har införlivat kravet om föregående tillstånd i sin nationella lagstiftning.

4.2. ...men undantag är möjliga

4.2.1. Överföringar till eller från statliga organ eller försvarsmakten, av mellanstatliga organisationer eller för samverkande program för försvarsrelaterade produkter

Medlemsstaterna får bevilja undantag från kravet på föregående tillstånd för överföringar av försvarsrelaterade produkter om leverantören eller mottagaren är ett statligt organ eller en del av försvarsmakten, eller om Europeiska unionen, Nato, Internationella atomenergiorganet (IAEA) eller andra mellanstatliga organisationer gör leveranserna i syfte att fullgöra sina uppdrag. Även överföringar som är nödvändiga för genomförandet av ett samverkande program för försvarsrelaterade produkter mellan medlemsstater får undantas (artikel 4.2).

Dessa undantag har utnyttjats av Bulgarien, Tjeckien (endast i fråga om försvarsmakten eller samverkande program) Tyskland (endast i fråga om statliga organ och försvarsmakten), Estland, Grekland, Frankrike, Litauen, Ungern (med undantag för samverkande program), Malta, Nederländerna, Slovenien, Slovakien och Sverige.

4.2.2. Överföringar kopplade till humanitär hjälp och nödsituationer

Medlemsstaterna kan dessutom bevilja undantag från kravet på föregående tillstånd för överföringar av försvarsrelaterade produkter som är kopplade till humanitär hjälp i samband med katastrofer eller som utgör gåvor i nödsituationer.

Detta undantag har utnyttjats av Bulgarien, Estland, Grekland, Spanien, Frankrike, Litauen, Ungern, Malta, Österrike, Slovenien, Slovakien och Sverige.

4.2.3. Överföringar för reparationer, underhåll, utställningar eller demonstrationer

Eftersom syftet med direktivet är att väsentligt minska den administrativa bördan för tillståndsgivande myndigheter och försvarsindustrin inom EU kan medlemsstaterna även undanta överföringar av försvarsrelaterade produkter som är nödvändiga för eller efter reparationer, underhåll, utställningar eller demonstrationer.

Detta undantag har utnyttjats av Bulgarien, Estland, Grekland, Frankrike, Malta, Österrike, Slovenien, Slovakien och Sverige.

4.2.4. *Fler undantag*

Kommissionen får enligt direktivet på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ inkludera andra undantag om överföringen sker under sådana förhållanden att den inte påverkar den allmänna ordningen eller den allmänna säkerheten, om kravet på föregående tillstånd har blivit oförenligt med medlemsstaternas internationella åtaganden till följd av att direktivet har antagits, eller om det är nödvändigt för mellanstatlig samverkan.

Kommissionen har hittills inte mottagit någon sådan begäran eller konstaterat att det föreligger ett behov av fler undantag.

4.3. **Transiterings- och införseltillstånd för försvarsrelaterade produkter som förs in i eller genom en medlemsstats territorium**

En av nyheterna i direktivet är att det inte längre krävs tillstånd för ”transitering” och ”införsel”, dvs. transport av försvarsrelaterade produkter genom en eller flera medlemsstater utöver den ursprungliga medlemsstaten och den mottagande medlemsstaten. Detta påverkar emellertid inte tillämpningen av de bestämmelser som är nödvändiga för att skydda den allmänna ordningen eller den allmänna säkerheten, t.ex. bestämmelser om säkra transporter. Ett generellt, globalt eller individuellt tillstånd (se närmare information i punkt 5 nedan) från den ursprungliga medlemsstaten bör således vara tillräckligt för överföringar av försvarsrelaterade produkter inom EU.

I medlemsstater som har införlivat direktivet ska transiterings- och införseltillstånd inte krävas för överföringar inom EU, utom i fråga om de undantag som nämns i direktivet. Tyskland ska till exempel bara kräva ett generellt införsel- och transiteringstillstånd för militära vapen. Nederländerna ska inrätta ett system för föregående anmälan. Ungern ska bara kräva transiteringstillstånd för vissa kategorier av produkter och behålla införseltillstånd.

Minskningen av tillstånd och de administrativa förfarandena i samband med dessa förväntas förenkla överföringen av försvarsrelaterade produkter inom EU väsentligt, sänka de administrativa kraven för företag och förbättra leveranssäkerheten för medlemsstaterna.

4.4. **Komponenter**

Komponenter i försvarsrelaterade produkter ägnas särskild uppmärksamhet i direktivet. Många transaktioner mellan försvarsindustriföretag i EU gäller komponenter som överförs från en leverantör (ofta ett litet eller medelstort företag) till en systemintegratör som integrerar komponenten i ett större delsystem (t.ex. ekolod) eller i ett större system (t.ex. en ubåt). De integrerande företagen producerar vanligen stora vapensystem som ibland innehåller komponenter köpta från leverantörer i en annan medlemsstat (t.ex. anslutningsdon som ska integreras i ett flygplan).

Även om komponenter inte formellt definieras i direktivet krävs det enligt artikel 4.7 att medlemsstaterna fastställer villkor för överföringstillstånd för komponenter på grundval av en bedömning av hur känslig överföringen är, utifrån bl.a. komponenternas beskaffenhet i förhållande till de produkter som de ska ingå i och till varje slutanvändning av de färdiga produkterna som kan väcka farhågor, samt utifrån komponenternas betydelse i förhållande till de produkter som de ska ingå i.

Med undantag för de fall när medlemsstaterna anser att överföringen av komponenter är känslig, får medlemsstaterna inte belägga komponenter med exportrestriktioner om mottagaren i en försäkran om användning intygar att de komponenter som omfattas av överföringstillståndet ingår eller ska ingå i mottagarens egna produkter och därför inte i sig kan överföras eller exporteras i ett senare skede, utom när syftet är underhåll eller reparation (artikel 4.8).

Medlemsstater som till fullo har införlivat direktivet har beaktat dessa bestämmelser i de nationella åtgärder som de har antagit.

5. GENERELLA, GLOBALA OCH INDIVIDUELLA ÖVERFÖRINGSTILLSTÅND

5.1. Tre typer av överföringstillstånd

Innan direktivet antogs var individuella tillstånd det vanligaste administrativa verktyget i majoriteten av medlemsstaterna. Ett individuellt tillstånd, och de förfaranden och kostnader som detta medförde, krävdes före varje överföring. Detta är skälet till att det i direktivet införs två nya tillståndskategorier, det generella och det globala tillståndet, som kommer att förenkla förfarandena i samband med överföringarna. Genom dessa nya typer av tillstånd kommer den europeiska försvarsindustrin att få en effektiv, sömlös och tillförlitlig leveranskedja när materiel köps från en annan medlemsstat.

Alla medlemsstater som har införlivat direktivet har införlivat de tre typerna av tillstånd: generella, globala och individuella, med de tillhörande villkor som nämns i direktivet.

5.2. Generella överföringstillstånd

5.2.1. Leverantörer som ska omfattas av generella överföringstillstånd

Generella överföringstillstånd ger leverantörer som är etablerade i en medlemsstat tillstånd att överföra de försvarsrelaterade produkter som är specificerade i tillståndet till kategorier av mottagare i en annan medlemsstat (artikel 5). Leverantörerna måste uppfylla villkoren i det generella tillståndet eller i annat fall ansöka om ett globalt eller individuellt tillstånd.

Ett generellt överföringstillstånd offentliggörs och innebär att det inte krävs någon ansökan beträffande den enskilda överföringen. Tillståndet ger leverantörer som uppfyller villkoren rätt att överföra produkter utan vidare formaliteter i detta skede. Medlemsstaterna ska kontrollera överföringarna i efterhand.

Denna typ av tillstånd innebär en genomgripande förenkling av förfarandena för leverantörer när det gäller mindre känsliga överföringar. De ger medlemsstaterna möjlighet att rikta in sig på känsligare överföringar, eftersom alla enskilda transaktioner inte måste bedömas särskilt.

5.2.2. Kategorier av mottagare av försvarsrelaterade produkter inom ramen för ett generellt överföringstillstånd

Det bör i generella överföringstillstånd fastställas kategorier av mottagare i andra medlemsstater. Mottagarkategorierna kan vara ”certifierade företag”, en annan medlemsstats försvarsmakt eller en upphandlande myndighet på försvarsområdet som köper in materiel för exklusiv användning av en medlemsstats försvarsmakt. Generella överföringstillstånd ska även användas när överföringen sker för demonstrations-, utvärderings- och utställningssyften

eller för underhålls- och reparationssyften, om mottagaren är den ursprungliga leverantören av den försvarsrelaterade produkten (artikel 5.2).

Direktivet ger emellertid medlemsstaterna utrymme att utvidga mottagarkategorierna eller att lägga till överföringar som görs för andra ändamål.

Generella tillstånd ska finnas tillgängliga i alla medlemsstater som helt har införlivat direktivet för de kategorier som nämns ovan. I Slovenien finns således generella tillstånd endast för försvarsmakter och certifierade mottagare, medan det i andra fall kommer att göras undantag från tillståndet. I Spanien finns även generella tillstånd för överföringar som rör insatser av Nato och Namsa. I Bulgarien, Grekland, Cypern och Malta finns generella tillstånd för de samarbetsprogram som avses i artikel 5.3.

5.2.3. Typer av försvarsrelaterade produkter som får överföras inom ramen för ett generellt överföringstillstånd

Medlemsstaterna får bestämma typ av överföringstillstånd för försvarsrelaterade produkter eller kategorier av försvarsrelaterade produkter (artikel 4.5).

Flera medlemsstater, t.ex. Estland, Spanien, Frankrike, Cypern, Nederländerna och Portugal, har redan skickat förteckningar över generella tillstånd till kommissionen. Medlemsstaterna förväntas emellertid offentliggöra förteckningarna över vilka produkter det är fråga om och andra villkor i deras generella tillstånd senast den 30 juni 2012, dvs. den dag då direktivet ska ha genomförts.

5.2.4. Registrering före första användning av ett generellt överföringstillstånd

Medlemsstaterna får fastställa villkor för registrering före första användningen av ett generellt tillstånd (artikel 5.4). Bulgarien, Tjeckien, Spanien, Frankrike, Grekland, Österrike, Malta, Nederländerna, Portugal och Slovenien har till exempel infört detta krav i lagstiftningen.

Leverantörerna måste dessutom inom rimlig tid underrätta de behöriga myndigheterna i den medlemsstat från vars territorium de önskar överföra försvarsrelaterade produkter när de avser att använda ett generellt överföringstillstånd för första gången (artikel 8.2). Flera medlemsstater, t.ex. Grekland, Frankrike, Cypern, Lettland, Österrike, Slovakien, Slovenien och Sverige, kommer att kräva en sådan registrering.

Medlemsstaterna får bestämma vilka ytterligare uppgifter som kan krävas avseende försvarsrelaterade produkter som överförs enligt ett generellt överföringstillstånd. Denna bestämmelse kan hjälpa medlemsstaterna att identifiera de leverantörer som faktiskt använder de generella tillstånden så att behöriga myndigheter vid behov kan kontrollera leverantörernas register.

5.3. Globala överföringstillstånd

Ett globalt överföringstillstånd är ett föregående tillstånd som en nationell myndighet i en medlemsstat beviljar en enskild leverantör på dennes begäran för överföring av angivna produkter utan någon gräns avseende kvantitet till angivna mottagare för en period av tre år, vilken kan förlängas (artikel 6). Dess förenklingspotential ligger i det faktum att globala överföringstillstånd inte avser en enda transport utan kan omfatta flera överföringar under en längre period. De kan vara särskilt användbara när det är fråga om rutinmässiga transporter till

återkommande kunder eller för små och medelstora företag som har en begränsad varukatalog.

Erfarenheterna i vissa medlemsstater har visat att globala tillstånd har en betydande förenklingspotential. När Frankrike år 2002 införde globala tillstånd som ett alternativ baserat på de deltagande företagens kataloger (och med särskild inriktning på små och medelstora företag) ersatte till exempel de första 35 beviljade tillstånden 1 250 individuella tillstånd, vilket innebär en avsevärd minskning av byråkratin.

Globala överföringstillstånd kommer i enlighet med direktivet att vara tillgängliga i alla medlemsstater som har införlivat direktivet. Kommissionen har inte fått någon information om vilka kategorier av produkter som kommer att vara föremål för globala tillstånd.

5.4. Individuella överföringstillstånd

Individuella överföringstillstånd är tillstånd som en nationell myndighet i en medlemsstat beviljar en individuell leverantör för en enda överföring och en angiven kvantitet produkter. De bör bara användas i de fall som anges i artikel 7: när det bara är fråga om en överföring, när det är nödvändigt för att skydda medlemsstatens väsentliga säkerhetsintressen eller för att skydda den allmänna ordningen, eller när det är nödvändigt för efterlevnad av medlemsstaternas internationella skyldigheter och åtaganden. Individuella överföringstillstånd får även användas om en medlemsstat har tungt vägande skäl att tro att leverantören inte kommer att kunna följa alla de villkor som är nödvändiga för att bevilja globala eller generella överföringstillstånd.

Villkoren för individuella överföringstillstånd är alltså restriktiva. Tanken är att individuella överföringstillstånd ska finnas kvar för ett begränsat antal fall. I framtiden förväntas majoriteten av överföringar inom EU kunna äga rum inom ramen för generella och globala tillstånd, medan individuella tillstånd bara ska finnas kvar för de känsligaste produkterna.

Kommissionen har inte fått någon information om vilka kategorier av produkter som kommer att omfattas av individuella tillstånd.

5.5. Information som ska lämnas av leverantörerna

Leverantörerna ska ge information till mottagare och myndigheter och bevara relevanta register över överföringar för att underlätta en tillräcklig kontroll.

Alla medlemsstater som helt har införlivat direktivet har infört bestämmelser om information, rapportering och bevarande av register i sin nationella lagstiftning. Leverantörer i Spanien och Nederländerna är till exempel skyldiga att lämna information till berörda myndigheter var sjätte månad och leverantörer i Ungern var tredje månad. När det gäller bevarandet av register varierar perioden från tre år i Sverige och sju år i Irland och Cypern till tio år i Bulgarien och Frankrike.

5.6. Tillståndsgivande myndigheter

Uppdraget att utfärda tillstånd har tilldelats olika organ i olika medlemsstater, inte bara försvarsministerier, vilket är fallet i Portugal och Frankrike, utan även andra institutioner som Byrån för handelstillstånd i Ungern, ekonomiministeriet i Nederländerna och Inspektionen för strategiska produkter i Sverige.

6. CERTIFIERING AV MOTTAGANDE FÖRETAG

6.1. Syftet med certifiering

Certifiering är en viktig del av direktivet och innebär att det införs ett nytt tillvägagångssätt i systemet för kontroll av överföringar av försvarsrelaterade produkter. Syftet med certifiering av mottagare är att fastställa deras tillförlitlighet när det gäller att ta emot försvarsrelaterade produkter inom ramen för ett generellt överföringstillstånd som har offentliggjorts i en annan medlemsstat. Det är en förtroendeskapande åtgärd och ett verktyg för att förstärka kontrollerna i efterhand. Det kommer att minska risken för olagliga överföringar och öka spårbarheten hos försvarsrelaterade produkter som överförs inom ramen för ett generellt överföringstillstånd.

6.2. Certifieringskriterier

I direktivet fastställs gemensamma certifieringskriterier som gäller i hela EU (artikel 9.2). Certifieringen syftar till att ge medlemsstater och leverantörer ”garantier” när det gäller mottagarföretagets erfarenhet av försvarsverksamhet, tidigare efterlevnad av relevanta krav i lagstiftningen (särskilt beträffande återexport) och tillförlitligheten och kvaliteten hos dess interna kontrollprogram och struktur. Certifiering visar särskilt att lämpliga riskförebyggande åtgärder vidtas för att skydda varor, inbegripet immateriella tillgångar (teknik, know-how, programvara etc.).

Dessa bestämmelser innebär att det behövs en ny rättslig och institutionell ram i medlemsstaterna. För att främja införlivandet av direktivet antog kommissionen rekommendation 2011/24/EU av den 11 januari 2011 om certifiering av försvarsindustriföretag enligt artikel 9 i direktiv 2009/43/EG⁶, vilken innehåller riktlinjer om kriterier för certifiering. Dess huvudsyfte är att se till att kriterierna för certifiering tolkas och tillämpas på liknande sätt så att till exempel ett ömsesidigt erkännande av certifikat snabbare kan uppnås. I rekommendationen uppmanas medlemsstaterna att ge verkan åt rekommendationen senast den 30 juni 2012.

6.3. Införlivande av viktiga delar som rör certifiering

Enligt de nationella införlivandeåtgärder som har meddelats har medlemsstater som helt har införlivat direktivet infört nödvändiga delar för att certifiera mottagande försvarsindustriföretag. Dessa medlemsstater har utsett behöriga myndigheter i enlighet med artikel 9.1 och fastställt de tillförlitlighetskriterier som avses i artikel 9.2. I allmänhet fastställs i de nationella lagstiftningarna att certifikat utfärdade i andra medlemsstater ska godkännas (artikel 9.6). Medlemsstater som till fullo har införlivat direktivet har inrättat nödvändiga mekanismer för att kontrollera att certifieringsvillkoren är uppfyllda och för att tillämpa nödvändiga korrigerande åtgärder i enlighet med artikel 9.5 och 9.7.

6.4. Offentliggörande av information om certifierade mottagare

Medlemsstaterna ska offentliggöra en förteckning över certifierade mottagare, vilken ska uppdateras regelbundet, och de ska underrätta kommissionen, Europaparlamentet och de andra medlemsstaterna om detta. Det föreskrivs även att kommissionen på sin webbplats ska

⁶ EUT L 11, 15.1.2011, s. 62.

göra tillgängligt ett centralt register över mottagare som har certifierats av medlemsstaterna (artikel 9.8).

Kommissionen har för detta syfte skapat databasen Certider. Detta system utformades i samarbete med en särskild arbetsgrupp bestående av företrädare för medlemsstaterna. Systemet testades och validerades av medlemsstaternas företrädare, som kommer att föra in uppgifter i systemet om certifierade mottagarföretag. Certider finns tillgängligt på följande adress: <http://www.ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/certider/>.

6.5. Certifieringsmyndigheter

Medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter som ska utföra certifiering av företag etablerade inom deras territorium som tar emot försvarsrelaterade produkter inom ramen för generella överföringstillstånd som offentliggörs av andra medlemsstater.

Denna uppgift har tilldelats olika institutioner i olika medlemsstater, inte bara försvarsministerier som i Grekland, Frankrike, Slovenien och Portugal, utan även näringslivsministerier som i Tjeckien och Spanien, och ekonomiministerier i Österrike, Nederländerna, Slovakien och Litauen.

6.6. Skyddsåtgärder

Det är enligt direktivet möjligt att i vissa fall och under vissa förhållanden tillfälligt upphäva ett generellt tillstånd för en certifierad mottagare i andra medlemsstater (artikel 15). I direktivet föreskrivs vidare att övriga medlemsstater och kommissionen ska underrättas om detta.

Flera medlemsstater, t.ex. Bulgarien, Irland, Grekland, Spanien, Cypern, Malta, Österrike, Slovenien, Slovakien och Sverige, har beslutat att införliva dessa bestämmelser i sin nationella lagstiftning.

7. EXPORT EFTER ÖVERFÖRING

Exporten av försvarsrelaterade produkter regleras genom bestämmelserna i rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp. I direktivet sägs uttryckligen att det inte påverkar medlemsstaternas handlingsfrihet i fråga om politiken för export av försvarsrelaterade produkter (artikel 1.2).

Överföringstillstånden kan emellertid innehålla särskilda restriktioner för export till tredjeländer. I detta sammanhang är medlemsstaterna enligt artikel 4.6 skyldiga att fastställa alla villkor för överföringstillstånd, inklusive eventuella särskilda begränsningar av export av försvarsrelaterade produkter till juridiska eller fysiska personer i tredjeländer, med hänsyn bland annat till de risker som överföringen medför för skyddet av de mänskliga rättigheterna samt bevarandet av fred, säkerhet och stabilitet.

Medlemsstaterna ska se till att mottagare av försvarsrelaterade produkter som ansöker om exporttillstånd uppger för sina behöriga myndigheter, i de fall dessa produkter är belagda med exportrestriktioner, att de har iakttagit villkoren för dessa restriktioner och att de i tillämpliga fall har fått det erforderade överföringstillståndet från ursprungsmedlemsstaten (artikel 10). Medlemsstater som helt har införlivat direktivet har infört dessa bestämmelser i sin nationella lagstiftning.

Medlemsstaterna ska se till att exportören, när han fullgör formaliteterna för export av försvarsrelaterade produkter vid tullkontoret, styrker att nödvändigt exporttillstånd har erhållits (artikel 11.1). Erforderliga tullförfaranden har införts i alla medlemsstater som har införlivat direktivet.

Möjligheten i artikel 11.2 att avbryta förfarandet för export från en medlemsstats territorium i högst 30 dagar har utnyttjats av flera medlemsstater, t.ex. Bulgarien, Irland, Grekland, Cypern, Ungern, Portugal eller Slovenien.

Medlemsstater som beslutar att tullformaliteter för export av försvarsrelaterade produkter endast får fullgöras vid vissa tullkontor ska informera kommissionen om vilka tullkontor som har bemyndigats (artikel 11.4). Kommissionen ska offentliggöra dessa uppgifter i C-serien av Europeiska unionens officiella tidning. För närvarande har bara Bulgarien, Grekland och Sverige utnyttjat detta alternativ i sin lagstiftning.

8. SANKTIONER

Medlemsstaterna ska slutligen ha infört bestämmelser om sanktioner vid överträdelse av de föreskrifter som införts för genomförandet av direktivet (artikel 16). Effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner är viktiga åtgärder som är nödvändiga för att bygga upp ett ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna, men de bör även vara tillräckliga för att säkerställa att bestämmelserna i direktivet följs, särskilt bestämmelserna om iakttagande av de gemensamma certifieringskriterierna och restriktionerna för vidare användning av försvarsrelaterade produkter efter överföring.

Alla medlemsstater som har införlivat direktivet har infört bestämmelser om sanktioner i sin nationella lagstiftning. Sanktionerna utgörs av antingen böter (i Ungern och Tjeckien) eller en kombination av böter och fängelse (Irland, Malta och Sverige).

9. UTMANINGAR I SAMBAND MED INFÖRLIVANDET

Som redan påpekats återstår fortfarande utmaningar framöver i samband med att införlivandet ska slutföras i alla medlemsstater och framför allt när det gäller att se till att direktivet genomförs på rätt sätt. Detta kommer att leda till en förenkling av regler och förfaranden vid överföring av försvarsrelaterade produkter inom EU och därmed till en väl fungerande inre marknad inom försvarssektorn.

Även om bilagan till direktivet alltid bör vara identisk med EU:s gemensamma militära förteckning har det i praktiken visat sig att det tar minst sju månader att ändra bilagan. Den skiljer sig därför från EU:s gemensamma militära förteckning under minst sju månader. Kommissionens direktiv om ändring av bilagan måste dessutom införlivas av medlemsstaterna och förutsätter att det finns ett nationellt lagstiftnings- eller förvaltningsförfarande. Man kan därför anta att de nationella lagstiftningarna om införlivande av bilagan aldrig kommer att vara identiska med EU:s gällande gemensamma militära förteckning vid samma tidpunkt, såvida inte medlemsstaterna införlivar EU:s gemensamma militära förteckning utan att invänta ändringen av bilagan. Denna brist på överensstämmelse leder till rättsliga och administrativa skillnader för nationella myndigheter och försvarsrelaterade företag inom EU och strider mot lagstiftarens avsikt att uppnå en strikt överensstämmelse mellan direktivets bilaga och EU:s gemensamma militära förteckning.

Kommissionen anser att det är nödvändigt att förenkla förfarandet för att anpassa direktivets bilaga till EU:s gemensamma militära förteckning. Denna fråga kommer att analyseras ytterligare av kommissionen i samarbete med rådet och Europaparlamentet.

10. SLUTSATSER

Direktiv 2009/43/EG är tillämpligt på ett område av den inre marknaden som hittills varit föremål för många undantag i medlemsstaterna på grund av dess betydelse för den nationella säkerheten. Direktivet kommer att bidra till att stärka den inre marknaden, minska den administrativa bördan, stärka EU:s försvarsindustriella bas och öka integrationen och leveranssäkerheten. Det kommer även att leda till en effektivare exportkontroll, samtidigt som hänsyn tas till medlemsstaternas mål när det gäller den nationella säkerheten.

Införlivandet av direktivet i de flesta medlemsstater är ett stort framsteg i integreringen av en inre försvarsmarknad. Det visade sig vara svårt för medlemsstaterna att införliva direktivet i tid. Graden av införlivande visar emellertid på en god integrering av direktivets viktigaste delar i de nationella lagstiftningarna, bl.a. det förenklade och enhetliga tillståndssystemet som ska gälla i hela EU, den gemensamma militära förteckning som ersätter de tidigare olika nationella förteckningarna över krigsmateriel samt certifieringen av försvarsföretag som leder till ökat ömsesidigt förtroende och ömsesidigt godkännande av försvarsföretags tillförlitlighet.

Kommissionen kommer med kommitténs stöd att noga övervaka införlivandet och genomförandet av direktivet för att hjälpa medlemsstaterna under hela processen och i tid kartlägga deras behov. Kommissionen kommer att granska genomförandet och rapportera om detta till Europaparlamentet och rådet senast den 30 juni 2016⁷.

⁷

I enlighet med artikel 17.2.

Bilaga

Nationella införlivandeåtgärder⁸

Medlemsstat	Nationell införlivandeåtgärd som meddelats kommissionen	Senaste införlivandestatus som meddelats kommissionen
Belgien	-	I huvudstadsregionen Bryssel förväntades lagstiftningen skickas till parlamentet i april 2012 I den flamländska regionen avslutades lagstiftningsförfarandet den 6 juni 2012 I den vallonska regionen förväntades lagstiftningen skickas till parlamentet i april 2012
Bulgarien	Dekret nr 56 av den 25 mars 2011 om exportkontroller av försvarsrelaterade produkter och produkter med dubbla användningsområden	Helt införlivat
Tjeckien	Lag om ändring av lag nr 38/1994 om utrikeshandel med militära varor och om ändring av lag nr 455/1991 om handel inom ramen för tillstånd (handelstillståndslagen), i dess ändrade lydelse, och lag nr 140/1961, brottsbalken, ändrad den 20 juli 2011	Helt införlivat
Danmark	Lag nr 413 av den 9 maj 2011 om ändring av lagen om vapen och sprängämnen och lagen om krigsmateriel	Delvis införlivat
Tyskland	Lag av den 27 juli 2011 om införlivande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG av den 6 maj 2009 om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen	Helt införlivat

⁸

Nationella verkställighetsåtgärder som meddelats kommissionen finns på: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:72009L0043:EN:NOT>

Estland	Lag om strategiska produkter av den 12 juli 2011	Helt införlivat
Irland	S.I. nr 346, 2011 Föreskrifter om Europeiska gemenskaperna 2011 (gemenskapsinterna överföringar av försvarsrelaterade produkter)	Helt införlivat
Grekland	Lag nr 4028 av den 11 november 2011 med ändringar av lag 2168/1993 om regler för vapen, ammunition, sprängämnen och spränganordningar och andra bestämmelser	Helt införlivat
Spanien	Kungligt dekret 844/2011 av den 17 juni om ändring av kungligt dekret 2061/2008 av den 12 december om godkännande av förordningen om kontroll av utrikeshandel med försvarsmateriel, övrig materiel och produkter och teknik med dubbla användningsområden	Helt införlivat
Frankrike	Lag nr 2011-702 av den 22 juni 2011 om import- och exportkontroll av försvarsrelaterade produkter, om förenkling av försvarsrelaterade överföringar inom EU och om försvars- och säkerhetsmarknaderna Dekret nr 2011-1467 av den 9 november 2011 om import och export utanför EU och överföringar inom EU av försvarsrelaterade produkter Sekundärlagstiftning för offentliggörande av generella tillstånd	Helt införlivat
Italien	-	Lagstiftningsförfarandet avslutades den 30 maj 2012, men de nationella åtgärderna har inte meddelats.
Cypern	Föreskrifter 2011 om kontrollerade produkter (överföringar av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen)	Helt införlivat

Lettland	Ändringar den 28 juni 2011 av regeringsförordning nr 657 av den 20 juli 2010 om förfaranden för att meddela eller avslå tillstånd för strategiska produkter och andra handlingar som rör omsättningen av strategiska varor	Helt införlivat
Litauen	<p>Litauens lag av den 11 oktober 2011 om ändring av Litauens lag om kontroll av strategiska produkter, nr XI-1616 (Officiella tidningen, 2011, nr 128-6052)</p> <p>Litauens brottsbalk nr VIII-1968 (Officiella tidningen, 2000, nr 89-2741)</p> <p>Lag om ändring av Litauens brottsbalk nr IX-1495 (Officiella tidningen 2003, nr 38-1733)</p> <p>Lag nr IX-2511 om ändring och komplettering av lagen om administrativa förseelser (Officiella tidningen, 2004, nr 166-6060) (nedan – Litauens lag om administrativa förseelser)</p> <p>Föreskrifter nr V-766 av den 7 juli 2011, utfärdad av Litauens försvarsminister, om ändring av föreskrifter nr V-1216 av den 29 december 2009 om godkännande den gemensamma militära förteckningen (Officiella tidningen, 2011, nr 92-4400)</p> <p>Föreskrifter nr 1B-393 av den 11 juni 2010, utfärdad av det litauiska tullverkets generaldirektör, om ändring av föreskrifter nr 1B-351 av den 25 juni 2009 om godkännande av tullmyndigheternas klassificerare (Officiella tidningen, 2010, nr 70-3528)</p>	Helt införlivat
Luxemburg		Parlamentets antagande av nationella åtgärder planerades till den 13 juni 2012

Ungern	Regeringsdekret nr 160/2011 av den 18 augusti 2011 om bemyndigande av export, import, överföring och transitering av militär utrustning och militära tjänster, samt om certifiering av företag	Helt införlivat
Malta	Lagen om anskaffning och tjänster av den 8 november 2011	Helt införlivat
Nederländerna	Dekret av den 30 september 2011 om ändring av dekretet om strategisk utrustning Genomförandeförordning avseende strategisk utrustning av den 8 november 2011 Lag av den 22 juni 1950 om åtal och prövning av ekonomiska brott Föreskrifter utfärdade av ekonomi-, jordbruks- och innovationsministern av den 28 oktober 2011 om offentliggörande av generella tillstånd	Helt införlivat
Österrike	Lagen om utrikeshandel av den 28 april 2011	Helt införlivat
Polen	-	Lagstiftningsförfarandet pågick fortfarande i mars 2012
Portugal	Lag 37/2011 av den 22 juni 2011	Helt införlivat
Rumänien	-	Inget meddelande
Slovenien	Förordning av den 20 juli 2011 om produktionsmedgivanden och handelstillstånd för militära vapen och militär utrustning, och om preliminära tillstånd för import, export, transitering och överföring av försvarsrelaterade produkter	Helt införlivat
Slovakien	Lag av den 19 oktober 2011 om handel med försvarsrelaterade produkter och om ändring av vissa lagar	Helt införlivat
Finland	-	Lagstiftningsförfarandet avslutades den 14 juni 2012, men de nationella åtgärderna har inte meddelats.

Sverige	<p>Lag av den 9 juni 2011 om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel</p> <p>Tullverkets föreskrifter och allmänna råd (TFS 1997:35) om anmälan till Tullverket vid utförsel m.m. av krigsmateriel</p> <p>Förordning (SFS 2011:850) om ändring i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel</p>	Helt införlivat
Storbritannien	Exportkontrollförordningen 2008	Den befintliga brittiska lagstiftningen överensstämmer delvis med direktivet